

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

זֹהַר חֲדָשׁ

הַשָּׁלֹם וְהַמִּנְקֵד
עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

פֿרשֿת בֿשֿלח

לֹא עָלְתָה שְׁוַעְתָּם לִפְנֵי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּד
עָבִיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיד הוּא דִּינָא בְּפִמְלִיא שֶׁל
מַעֲלָה, הֵהוּא דִּינָא מֵאֵי תַּנּוּ. אָמַר ר' אֶלְעָזָר,
אֶעֱבֹר לְהוּ בְּהֵהוּא נֶהַר דִּינֹר, וְאֶעֱבֹר לְהוּן
מִשׁוּלְטָנְהוּן, וּמִנֵּי שׁוּלְטָנִין אַחֲרָנִין דְּשָׂאָר עַמּוּן.
אָמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב (תהלים קד ד) מִשְׁרָתִיו אֵשׁ לֹזְהַט.
אָמַר לִיה אֵית אֶשָּׁא קִשְׂיָא מֵאֶשָּׁא, וְאֵית אֶשָּׁא
דְּכַבִּי אֶשָּׁא. (ס"א דרחיא אשא).

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא
הַלָּחֶם וּגו', מֵאֵי טַעְמָא יְהוֹשֻׁעַ אֵנֶה קָרְבָּא
וְלֹא מִן שָׂאָר עַמָּא. אָלֹא בְּגִין דַּעֲמָלֶק אָתָּא
עֲלֵיהֶו, עַל הֵהוּא חוּבָא דְשִׁבְתָּא דְלֹא נִטְרִין לִיה,
בְּמָה דַּאֲתַעְרוּ חֲכָמֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבָרְכָה, אֱלִמְלִי נִטְרוּ

לשון הקודש

מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמִנָּה שְׁלִיטִים אַחֲרִים שֶׁל
הָעַמִּים. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קד)
מִשְׁרָתִיו אֵשׁ לֹזְהַט? אָמַר לוֹ, יֵשׁ אֵשׁ
קִשְׂיָא מֵאֶשׁ, וְיֵשׁ אֵשׁ שְׂמִכְכָּה אֵשׁ (שדוּחָה)

(אש)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים
וְצֵא הַלָּחֶם וּגו' (שמואל יז). מַה הַטַּעַם יְהוֹשֻׁעַ
עָרַךְ קָרֵב וְלֹא מִשְׂאָר הָעַם? אָלֹא מִשּׁוּם
שְׂעֵמֶלֶק בָּא עֲלֵיהֶם עַל אוֹתוֹ הַחֲמָא שֶׁל
שִׁבְתָּ שְׂלֵא שְׁמָרוּ אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִעִירוּ

בְּרוּךְ הוּא בְּיַד מִי שֶׁשּׁוֹנֵא אוֹתָם שְׁנֵאת
חֲנָם. זֶהוּ שְׂכִיבָתוֹב בְּאֶדוֹם יַעַן הָיִיתָ לָךְ
אִיבַת עוֹלָם וְתִגַּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי
(קרב).

פֿרשֿת בֿשֿלח

לֹא עָלְתָה שְׁוַעְתָּם לִפְנֵי. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, בְּשַׁעוֹשָׁה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין
בְּפִמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה, אוֹתוֹ הַדִּין מַה
נִהְיָה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָעֵבִיר אוֹתָהּ
בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר, וְהָעֵבִיר אוֹתָם

יִשְׂרָאֵל שִׁבְתָּא קִמָּא, לָא שְׁלֵטָא בְּהוּ אוּמָה וְלִשׁוֹן.
מָה בְּתִיב וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט
וְלֹא מִצָּאוּ, וּבְתִיב וַיָּבֹא עֲמֹלֶק.

וְתָא חֲזִי רָזָא דְּמִלָּה, כִּד פִּקִּיד לִזְן קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְהָ עַל שִׁבְתָּא, בְּגִין
דְּאַתֵּיָא מִדַּת דִּינָא לְקַטְרָגָא עַל הַהוּא חוּבָא
דְּצַדִּיק דְּזַבִּינוּ לֵיהּ, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל יוֹמָא דְּשִׁבְתָּא,
וְאִינוּן אֲפִיקוּ לֵיהּ לְחֹל, אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
הָא אֵית לִזְן רְפוּאָה לְהַהוּא חוּבָה, אִי אִינוּן
נְטָרִין לְיוֹמָא דְּשִׁבְתָּא, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל צַדִּיק חֵי
הָעוֹלָמִים. וְהֵינֵנוּ דְּבְתִיב וַיִּזְרְחוּ ה' עֵץ. עֵץ חַיִּים,
דִּינְטָרוּן יוֹמָא דְּשִׁבְתָּא. וְאִינוּן אֲחִילוּ לֵיהּ, כִּדִּין
וַיָּבֹא עֲמֹלֶק.

לשון הקודש

הַחֲטָא שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁמָּכְרוּ אוֹתוֹ, שֶׁהוּא
כְּנָגֵד יוֹם הַשַּׁבָּת, וְהֵם הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְחָל,
אֲמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הָרִי יֵשׁ לָהֶם
רְפוּאָה לְאוֹתוֹ הַחֲטָא, אִם הֵם שׁוֹמְרִים
אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא כְּנָגֵד צַדִּיק חֵי
הָעוֹלָמִים. וְהֵינֵנוּ מַה שֶּׁכְּתוּב (שם טו) וַיִּזְרְחוּ
ה' עֵץ. עֵץ חַיִּים, שֶׁיִּשְׁמְרוּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת,
וְהֵם חָלְלוּ אוֹתוֹ, אִזּוּ וַיָּבֹא עֲמֹלֶק.

חֲכָמֵינוּ זְכָרונָם לְבָרְכָהּ, אֲלֵמָלִי שָׁמְרוּ
יִשְׂרָאֵל שַׁבָּת רִאשׁוֹנָה, לֹא שׁוֹלֵמֶת בָּהֶם
אִמָּה וְלִשׁוֹן. מָה כְּתוּב? (שם טו) וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט וְלֹא מִצָּאוּ,
וּכְתוּב וַיָּבֹא עֲמֹלֶק.

וְכֵּן רָאִה אֶת סוּד הַדְּבָר, כְּשֶׁצִּוָּה אוֹתָם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַרְהָ עַל שַׁבָּת,
מִשּׁוּם שֶׁבָּאָה מִדַּת הַדִּין לְקַטְרָג עַל אוֹתוֹ

בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא, אָמַר לִיה מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ, פּוֹק
 אֲנִי קֶרְבָּא בְּעַמְלָק, דִּהָא לָךְ חֲזִיא, בְּגִין
 דְּאַתָּ בַר בְּרִיה דִּתְהוּא צַדִּיק, וְאִיהוּ בַּתְּהוּא חוּבָא
 אֲתִי עֲלִין. וְאִי לָא אֲשַׁתְּבַּח מְקַטְרָגָא לִיה לַעֲמָלָק,
 מִחוּלָקִיָּה וּמִבְּנוֹי דִּתְהוּא צַדִּיק, לִית מֵאן דִּיכִיל
 לִיה, בְּדִין עֶבֶד יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דְאָמַר מֹשֶׁה.

וְתָא חֲזִי, דְּבְגִין תְּהוּא חוּבָא אֲתָא עֲלִיָּהּ, דְּאֲרַע
 לִזֵּן לְאִינוֹן דִּתְהוּ מִבְּתַר עֲנָנָא, וְנָסִיב מִיְיָהּ
 הָאִי בְּרִית קִדִּישָׁא, וְזִירִיק לִיה כְּלָפִי עֵילָא. וְאִי לָא
 דְּאִינוֹן תְּאָבוּ בֵּיה, לָא תָּוָה לִיה סִיעֵתָא מְלַעִילָא
 לְמִיעֵבַד הָכִי. אֲלָא בְּגִין לְאַחֲזָאָה לִזֵּן, דִּישְׁתְּמוּדְעוֹן
 חוּבִיהוֹן דִּתְבּוּ בַּתְּהוּא צַדִּיק, דְּנָטַר הָאִי בְּרִית,
 וְהִשְׁתָּא אֲחִילוּ שַׁבְתָּא דְאִיהוּ לְקַבְּלִיה, דְּאִיהִי קָאִי
 לְאַנְגָּא עֲלִיָּהּ מִקְמִי מִדַּת דִּינָא.

לשון הקודש

הַעֲנֵן, וְלָקַח מֵהֶם אֶת אוֹת הַבְּרִית קִדִּישׁ
 וְזָרַק אוֹתוֹ כְּלָפִי מַעֲלָה, וְאִם הֵם לֹא הָיוּ
 חוֹטְאִים בּוֹ, לֹא הָיָה לוֹ סִיוַע מִלְּמַעֲלָה
 לַעֲשׂוֹת כֵּן, אֲלָא כְּדִי לְהִרְאוֹת לָהֶם
 שִׁכְרִירוֹ אֶת הַטָּאָם, שֶׁחָטְאוּ בְּאוֹתוֹ
 הַצַּדִּיק שֶׁשָּׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֶּה, וְכַעַתָּה
 חָלְלוּ הַשַּׁבָּת שֶׁהִיא כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁהִיא בָּאָה
 לְהַגִּין עֲלֵיהֶם מִפְּנֵי מִדַּת הַדִּין.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ, צֵא
 וּפְרֹד קֶרֶב עִם עַמְלָק, שֶׁהָרִי לָךְ רְאוּי,
 מִשּׁוּם שֶׁאַתָּה בֶּן בְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צַדִּיק,
 וְהוּא בְּאוֹתוֹ הַחַטָּא בָּא עֲלֵינוּ. וְאִם לֹא
 נִמְצָא מְקַטְרָג לוֹ לַעֲמָלָק מִחֻלָּקוֹ וּבְנוֹ שֶׁל
 אוֹתוֹ הַצַּדִּיק, אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לוֹ, וְאֵין עֲשֵׂה
 יְהוֹשֻׁעַ כְּמוֹ שֶׁאָמַר מֹשֶׁה.

וְכֵּן רָאָה שֶׁבִּגְלַל אוֹתוֹ הַחַטָּא בָּא
 עֲלֵיהֶם, שֶׁפָּגַשׁ אֶת אוֹתָם שֶׁהָיוּ מֵאַחֲרֵי

תָּא חַיִּי מֶה כְּתִיב, (במדבר לג טו) **וַיִּסְעוּ מִמֶּרְה וַיָּבֹאוּ**
אֵילָמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינַת מַיִם וְגו'.
מֵהוּ אֵילָמָה, אֵלָא דְתָבוּ לְפוּלְחָנָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, וְלִקְבָּלָא מַלּוֹי בְּלָבָא שְׁלִים, בְּגִין כֶּךָ
אֵל"י מ"ה.

וְהָא אוֹקְמוּהָ, דְהֵהִיא אֶתְרָא הָזָה מְשׁוּבָת בְּמִיָּא,
מִכָּל אֶתְרִין דְּעָלְמָא, דְהָא אוֹרִייתָא שְׂבַכְתָּב
תַּמָּן הוּא, וְתַמָּן תִּרְיָן עֶשֶׂר מְבוּעִין, וְשִׁבְעִין דְּקָלִין.
וְכוּלָּא בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, דְהָא בְּלָהוּ שְׂבַעִין
סִנְהֶדְרִין מֵהֵהוּא אֶתְרָא מִתְּזַנִּין, וּמִתְּפָרְכִין מֵאִינוּן
מִיִּין עֵילָאִין בְּסִימָאן.

זִכָּאָה מֵאן דְּזָכִי לְהִנְהוּ מִיָּא לְאַתְּבָרְכָא מַנִּיָּהוּ.
וַיִּשְׂרָאֵל קִדְיִשִׁין שָׂרָאן תַּמָּן, וּמִחֲבָרִין
אִינוּן מִיִּין עֵילָאִין בְּאִינוּן תִּרְיָן עֶשֶׂר מְבוּעִין
תַּתְּאִין. וְאִי אִינוּן קִלְקִלוּ בְּקִדְמִיתָא, וְחָבוּ לְגַבִּי

לשון הקודש

מַעֲנִינֹת וְשִׁבְעִים דְּקָלִים, וְהַפֵּל בְּסוּד
הָאֵמֻנָה, שְׁהָרִי כָּל שְׂבָעִים הַסִּנְהֶדְרִין
נִזְוָנִים מִשָּׁם וּמִתְּבָרְכִים מֵאוֹתָם מִיִּם
הָעֲלִיּוֹנִים הַמְּבַשְּׂמִים.

אֲשֵׁרִי מִי שְׁזוּכָה לַמַּיִם הָלָלוּ לְהַתְּבָרֵךְ
מֵהֶם, וַיִּשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים שׁוֹרִים שָׁם,
וּמִחֲבָרִים אֶת אוֹתָם הַמַּיִם הָעֲלִיּוֹנִים עִם
אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר מַעֲנִינֹת תַּחֲתוֹנִים. וְאִם

בֹּא וּרְאֵה מֶה כְּתוּב, (במדבר לג) **וַיִּסְעוּ**
מִמֶּרְה וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עָשָׂרָה
עֵינַת מַיִם וְגו'. מֵהוּ אֵילָמָה? אֵלָא שְׂשֻׁבוּ
לְעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִקְבָּל דְּבָרוֹ
בְּלָב שְׁלָם, מִשּׁוּם כֶּךָ אֵל"י מ"ה.

וְתִרִי פִּרְשׁוּהָ שְׁאוֹתוֹ הַמָּקוֹם הִזָּה מְשֻׁבָּת
בְּמַיִם מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁהָרִי
תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב שָׁם הִיא, וְשָׁם שְׁנַיִם עֶשֶׂר

הַהוּא צַדִּיק, הָא אֲדָבָקוּ לִיָּה בְּאַתְרֵיהּ, וּמִתְּנֹן עַל יְדֵיהּ עֲלָמָא. וְשִׁבְעִים תְּמָרִים אֲתִינֵן מִהֵהוּא תְּמָר, (שה"ש ז ט) זֹאת קוֹמֶתֶךָ דְּמִתָּה לְתִמְרָא. וְאִינוּן תְּרִין עֶשְׂרַ מְבוּעִין, לְקַבִּיל תְּרִין עֶשְׂרַ שְׁבָטִין, סְתָרִין לְהַהוּא אֲתָרָא קַדִּישָׁא.

וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל עֹסְקִין בְּאוּלְפָן אוֹרֵייתָא, דְּאוּלִּיפּוּ מִמָּרָה. וְאַתְחַבֵּר עִמֵּיהּ הַהוּא בְּרִית קַדִּישָׁא, וְאַתְפָּרֵשׁ חוּיָא עֲקִימָא מִהֵהוּא בְּאַר מִים, דְּהִתָּה מִמָּרָר לְאִינוּן מִיִּין. וּמֵאֵן הָיָה גָּרִים חוֹבֵייהּ עַד הַשְּׁתָּא.

אַבְל הַשְּׁתָּא, בִּיּוֹן דְּאַתְדָּרוּ בְּתִיּוּבְתָא לְמֵאֲרִיחֹן, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּלִּיף לֹון אוֹרְחֵי דְּהַהוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיֹּזְרֶהוּ ה' עֵץ, דָּא תוֹרָה שֶׁבְּכָתָב. וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם, דָּא תוֹרָה

לשון הקודש

שְׁלָמְדוּ מִמָּרָה, וְהִתְחַבֵּר עִמָּם הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה הַהוּא, וְנִפְרָד נָחַשׁ עֲקָלָתוֹן מֵאוֹתָהּ בְּאַר מִים, שְׁהִיָּה מִמָּרָר אוֹתָם הַמַּיִם. וּמִי הִיָּה גֹרֵם? הַטְּאִיָּהֶם עַד עֵתָה. אַבְל כַּעַת, בִּיּוֹן שְׁחֹזְרוּ בְּתִשׁוּבָה לְרַבּוֹנָם, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְמַד אוֹתָם דְּרַבִּי אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ז)

וַיֹּזְרֶהוּ ה' עֵץ – זו תוֹרָה שֶׁבְּכָתָב. וַיִּשְׁלַךְ

הֵם קָלְקְלוּ בְּרֵאשׁוֹנָה וְחֲטָאוּ לְצַדִּיק הַהוּא, הָרִי הִדְבִּיקוּהוּ בְּמִקְוָמוֹ, וְהָעוֹלָם נִזּוֹן עַל יָדוֹ, וְשִׁבְעִים תְּמָרִים נִזּוֹנִים מֵאוֹתוֹ הַתְּמָר, (שִׁיר ז) זֹאת קוֹמֶתֶךָ דְּמִתָּה לְתִמְרָא. וְאוֹתָם שְׁנַיִם עֶשְׂרַ מְעִינּוֹת, בְּגִנְדָּ שְׁנַיִם עֶשְׂרַ שְׁבָטִים, סוֹבְבִים אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם קְדוּשָׁה.

וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בְּלִמּוּד תוֹרָה

שָׁבַעַל פֶּה. וּמֵאֵי וַיִּשְׁלַךְ, אֶלֹא יִשׁ לָךְ, יִשׁ, דָּא
עֲלֵמָא דְאַתִּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ה כא) לְהִנָּחִיל
אוֹהֲבֵי יִשׁ. לָךְ, דָּא אִימָא עִילָאָה, חֲמִשִּׁין תַּרְעִין
דְּאַתְדִּבֵּק בֵּיהּ. בְּדִין בְּסִימּוּ מִיָּא, וְנִתַּח טַלָּא עִילָאָה
מַעֲתִיקָא קַדִּישָׁא, וְאַתְמָלִי חֲקַל תַּפּוּחִין.

מֵאֵן גָּרַם כָּל דָּא, אֱלֹ"י מָ"ה, תִּיּוֹבְתָא דִּישְׂרָאֵל
לְמֵאֲרִיחֻן. וּבְדִין חֲוָה לְחֻן רִשׁוֹ, לְמִשְׁרֵי עַל
חֲנִחוּ מִיָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמָּיִם.
מֵאֵי וַיַּחֲנוּ שָׁם, אֶלֹא סַמָּא דְחֵי שְׂרִיָּא בְּאִינוֹן מִיּוֹן,
בְּגִין כֶּךָ וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמָּיִם. (דף לז ע"א)

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וּמִטָּדָּ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ
וְהִלָּכְתָּ. תִּנָּיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, גָּלִיף חֲוָה
חוּטְרָא מִתַּרְיִן סְטָרִין, בְּשִׁמָּא קַדִּישָׁא. חַד סְטָרָא

לשון הקודש

לַחֲנוּת עַל הַמָּיִם הִלְלוּ. וְהוּא שְׁכַתּוֹב (שמוות)
(טו) וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמָּיִם. מֵהוּ וַיַּחֲנוּ שָׁם?
אֶלֹא סֵם הַחַיִּים שׁוּרָה בְּאוֹתָם הַמָּיִם,
מִשּׁוּם כֶּךָ וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמָּיִם.

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וּמִטָּדָּ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח
בְּיָדְךָ וְהִלָּכְתָּ (שמוות טז). לְמַדְנֹה, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, חֲקוּק הָיָה הַמַּטָּה מִשְׁנֵי צִדִּים
בְּשֵׁם הַקָּדוֹשׁ. צִד אֶחָד שֶׁל רַחֲמִים וְדִין

אֵל הַמָּיִם – זֶה תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. וּמָה זֶה
וַיִּשְׁלַךְ? אֶלֹא יִשׁ לָךְ. יִשׁ זֶה הָעוֹלָם
הַבָּא. וְהוּא שְׁכַתּוֹב (משלי ח) לְהִנָּחִיל אוֹהֲבֵי
יִשׁ. לָךְ זֶה הָאֵם הָעֲלִיזָנָה, חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים
שְׁנַדְבֵּק בּוֹ. אִזּוּ בְּשִׁמּוּ הַמָּיִם, וְיָרַד הַטַּל
הָעֲלִיזֹן מִהָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ, וְהִתְמַלָּא שְׂדֵה
הַתַּפּוּחִים.

מִי גָרַם כָּל זֶה? אֱלֹ"י מָ"ה, תִּשׁוּבַת
יִשְׂרָאֵל לְרַבּוֹנָם, וְאִזּוּ הִיָּתָה לָהֶם רִשׁוּת

בְּרַחֲמֵי וְדִינָא בְּאַתָּוּוֹן גְּלִיפִין. וְחַד סִטְר דִּינָא
בְּדִינָא, (משלי ל יט) נַחֲשׁ עָלֵי צוּר.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב וְאַתָּה חֵרָם אֶת מִטְדָּ וּנְטָה אֶת
יָדְךָ עַל הָיִם. מַאי וּנְטָה. כְּלוּמַר, וּנְטָה בְּחַד
גִּיסָא, דְּגְלִיפָא בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. וּכְתִיב וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת
יָדוֹ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת יָדוֹ, כְּלוּמַר, אֲסִטִּי
מִחַד גִּיסָא.

וְאִי תִימָא, דְּגְלִיף הָוָה מִקְדָּמַת דִּנָּא נַחֲשׁ עָלֵי
צוּר. אֵלָּא בְּאַסְנָא אֶתְגְּלִיף דְּכְתִיב (שמות ד
א) וַיִּשְׁלַכְהוּ אֲרָצָה וַיְהִי לְנַחֲשׁ. בְּהֵחִיא שַׁעֲתָא
אֶתְגְּלִיף נַחֲשׁ עָלֵי צוּר.

וְתָא חַזִּי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דְשִׁמּוּי דִּהְוּוּ גְלִיפִין בְּחוּטְרָא יַעֲבִיד
אֶתְאֵן. וְתַנְיָא, תִּרְיִן אֶתִּין אֶתְעַבִּידוּ בִּימָא, בְּהֵחִיא
סִטְר דְּסִטָּא מֹשֶׁה בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. כֹּזֵעַ יִמָּא לְיִשְׂרָאֵל

לשון הקודש

וְאֵם תֹּאמַר שֶׁהִיא חֲקוּק מִקֵּדָם לְבֵן נַחֲשׁ
עָלֵי צוּר? אֵלָּא בִּסְנָה נַחֲקֵק, שְׂכָתוּב (שם
ד) וַיִּשְׁלַכְהוּ אֲרָצָה וַיְהִי לְנַחֲשׁ. בְּאוֹתָהּ
חֲשָׁעָה נַחֲקֵק עָלֵי צוּר.

וּבֵּא רֵאָה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רָצָה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂשֻׁמוֹתָיו שֶׁהִיוּ
חֲקוּקִים בַּמָּטָה, יַעֲשׂוּ אוֹתוֹת. וְלִמְדֵּנּוּ,

בְּאוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת, וְצַד אֶחָד דִּין עִם דִּין,
נַחֲשׁ עָלֵי צוּר.

בֵּא וּרְאָה, כְּתוּב (שם יד) וְאַתָּה חֵרָם אֶת
מִטְדָּ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הָיִם. מַה זֶה וּנְטָה?
כְּלוּמַר, וּנְטָה בְּצַד אֶחָד שֶׁחֲקוּק בְּרַחֲמִים
וְדִין. וּכְתוּב וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, וְלֹא כְּתוּב
וַיִּשְׁלַח אֶת יָדוֹ, כְּלוּמַר שֶׁנְטָה מִצַּד אֶחָד.

בְּתֵרִיסָר שְׁבִילִין, וְאַתִּיב בְּדִינָא עַל מִצְרָאִי, וְאַמְבַּע
לוֹן בְּתַהוּמָא. הָדָא הוּא דְבְּתִיב, וַיָּשֶׁב ה' עֲלֵיהֶם
אֶת מֵי הַיָּם.

בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא, בָּעֵי לְאַפְקָא מִיָּא, אָמַר לִיה
קוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא, מִשָּׁה, אֶסְטִי חוּטְרָא
מִגִּיסָא אַחֲרָא. דְּתֵרִין אַתָּאן אֲתַעְבִּידוּ בִּיה. כְּמָא
דְּאֲתַעְבִּיד מִסְטָרָא אַחֲרָא. חַד אֶת הָבָא, וְחַד אֶת
בְּמִרְיָבָה. אָבֵל הַשָּׁתָא, וְהַכִּיתָ בְּצוּר. מַאי צוּר.
בַּהֲהִי צוּר דְּסָלִיק נָחֵשׁ.

לְזַמְנָא אַחֲרָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַאי
דְּבְּתִיב, (במדבר כ ח) קַח אֶת הַמָּטָה וְהִקְהַל
אֶת הָעֵדָה אֹתָהּ וְאַהֲרֹן אַחִיד וְדַבְּרֶתֶם. מַהוּ
וְדַבְּרֶתֶם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִנֵּי לִיה עָלֵי נָחֵשׁ.
דְּהָא אֲתַעְבִּיד בְּצוּר, הַשָּׁתָא בָּעֵי דִּיתַעְבִּיד בְּנָחֵשׁ.

לשון הקודש

שְׁנַעֲשׂוּ מִהֲצַד הָאֲחֵר. אוֹת אֶחָד פָּאן,
וְאוֹת אֶחָד בְּמִרְיָבָה. אָבֵל כָּעַת, (שם ח)
וְהַכִּיתָ בְּצוּר. מַהוּ צוּר? בְּצוּר הָזֶה
שֶׁהִנָּחֵשׁ עוֹלָה בּוֹ.

לְפַעַם אַחֲרָת אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ
שְׁכַתוּב (במדבר כ) קַח אֶת הַמָּטָה וְהִקְהַל
אֶת הָעֵדָה אֹתָהּ וְאַהֲרֹן אַחִיד וְדַבְּרֶתֶם,
מַהוּ וְדַבְּרֶתֶם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, צוּר
אוֹתוֹ עָלֵי נָחֵשׁ. שְׁהִרִי נַעֲשֶׂה בְּצוּר, כָּעַת

שְׁנֵי אוֹתוֹת נַעֲשׂוּ בַיּוֹם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שְׁנֵמָה
מִשָּׁה בְּרַחֲמִים וְדִין. קָרַע אֶת הַיָּם
לְיִשְׂרָאֵל בְּשָׁנִים עֶשְׂרִי שְׁבִילִים, וְהַשִּׁיב
בְּדִין עַל הַמִּצְרִים, וְהַטְּבִיעַם בְּתַהוּמָא. וְהוּ
שְׁכַתוּב (שם טו) וַיָּשֶׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מֵי
הַיָּם.

בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה רָצָה לְהוֹצִיא מִיָּם. אָמַר
לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, נָמָה בְּמָטָה
מִצַּד אַחֵר, שְׁנֵי אוֹתוֹת נַעֲשׂוּ בּוֹ כְּמוֹ

לֹא־שָׁלְמָא שְׁמױ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאַלִּין אַתּוּן.

מִשְׁמַע דְּכְתִיב וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסַּלַּע. וְכְתִיב (שם)

וַיְדַבֵּר הָעָם בָּאלֹהִים וּבַמִּשָּׁה. מַה

כְּתִיב בְּתַרְיָה, (שם כא ו) וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת

הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. מַה נִּחַשׁ חִילִּיה בְּפוּמִיָּה, אוֹף

הָכָא בְּפוּמָא.

וּמִשָּׁה לֹא עָבִיד הָכִי, אֶלָּא הָכָה, וְלֹא אֲשָׁלִים

שָׂמָא, אֶלָּא חֲזַר בְּקִדְמִיתָא בְּשָׂמָא דְּצוּר,

וּשְׁבַק דְּנִחַשׁ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וַיֵּךְ, וְלֹא כְּתִיב

וַיְדַבֵּר, בְּמַה דְּאַתְּפַקֵּד וּדְבַרְתֶּם. דְּתַנִּינֵן, צוּר

לְמַעַבְדֵּי, וְנִחַשׁ לְמַלְלָא. וְכְתִיב וַיֵּךְ אֶת הַסַּלַּע

בְּמִטָּהּ פְּעֻמּוֹם, חַד דְּלִשְׁעָבֵר, וְחַד דְּהִשְׁתָּא.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּה שַׁעֲתָא אֲשֶׁתָּאֵר

שָׂמָא. בְּלוּמַר, דְּלֹא אֲשֶׁתִּילִים בְּהָהוּא אֶת,

לשון הקודש

הַשְּׁלִים אֶת הַשֵּׁם, אֶלָּא חֲזַר פְּרָאשׁוּנָה
בְּשֵׁם הַצּוּר וְעוֹב אֶת הַנְּחָשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
וַיֵּךְ, וְלֹא כְּתוּב וַיְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּצְטָוָה

וּדְבַרְתֶּם. שְׁשִׁנְיָנוּ, צוּר – לַעֲשׂוֹת, וְהַנְּחָשׁ
– לְדַבֵּר. וְכְתוּב (שם) וַיֵּךְ אֶת הַסַּלַּע
בְּמִטָּהּ פְּעֻמּוֹם. אֶחָד שֶׁל שְׁעָבֵר, וְאֶחָד
שֶׁל כַּעַת.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה
נִשְׁאַר הַשֵּׁם. בְּלוּמַר, שֶׁלֹּא נִשְׁלַם בְּאוֹתָהּ

צָרִיךְ שִׁיעֲשֶׂה בְּנִחַשׁ, לְהַשְׁלִים אֶת
שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתִיּוֹת
הַקָּלוּ.

מִשְׁמַע שְׁכַתוֹב וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסַּלַּע,
וְכְתוּב (שם כא) וַיְדַבֵּר הָעָם בָּאלֹהִים
וּבַמִּשָּׁה. מַה כְּתוּב אַחֲרָיו? (שם) וַיִּשְׁלַח ה'
בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. מַה נִּחַשׁ

כֹּחוֹ בְּפִיו, אִף כָּאֵן בִּפְהֵי.

וּמִשָּׁה לֹא עָשָׂה כֵּךְ, אֶלָּא הָכָה, וְלֹא

בְּשֶׁבַע מִשֶּׁה נָחַשׁ, וְלֹא אֲשֶׁתִּלִּים כָּל שְׂמָא.

דְּהָא בְּחַד גִּיסָא אֲשֶׁתִּלִּים בְּיָמָא. מְגִיסָא אַחֲרָא
שְׂרִי בַּצּוּר, וְלֹא אֲשֶׁתִּלִּים בְּנָחָשׁ. אָמַר לִיה
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲבַדְתָּ דְשְׂרִי שְׂמִי, וְלֹא
אֲשֶׁתִּלִּים לְמַעַבְדָּא אֲתִין. אוּף אֶת שְׂרִית, וְלֹא
תִשְׁתִּלִּים. לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שְׂרִית
לְאַפְקָא לֹזֶן, וְלֹא תִשְׁלִים לְאַעֲלָאָה לְהוֹן לְאַרְעָא,
לָכֵן לֹא תָבִיאוּ.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר יָדַע לָבָא דְּמִשֶּׁה בְּקִדְמִיתָא
דְּדַחִיל, כִּד חָמָא נָחָשׁ. דְּכָתִיב וַיִּגַּם מִשֶּׁה
מִפְּנֵיו. לָבָא חָמָא, וְלֹא יָדַע.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, כְּתִיב וַיַּעַשׂ מִשֶּׁה נָחָשׁ נִחְשֶׁת
וַיְשִׁימָהוּ עַל הַנֶּסֶם. עַל גַּם לֹא כְּתִיב, אֲלֹא
עַל הַנֶּסֶם, בְּעָא לְאַתְקֵן וְלֹא שְׁלֵמָא מַה דְּחָסֵר. אָמַר

לשון הקודש

תִּשְׁלִים לְהַכְנִיסָם לְאַרְצָא, לָכֵן לֹא תָבִיאוּ.
אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, יָדַע לֵב מִשֶּׁה
בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁפָחַד כְּשֶׁרָאָה הַנָּחָשׁ,
שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת ד) וַיִּגַּם מִשֶּׁה מִפְּנֵיו. הֲלֵב
רָאָה, וְלֹא יָדַע.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, כְּתוּב (במדבר כא) וַיַּעַשׂ
מִשֶּׁה נָחָשׁ נִחְשֶׁת וַיְשִׁימָהוּ עַל הַנֶּסֶם. עַל גַּם
לֹא כְּתוּב, אֲלֹא עַל הַנֶּסֶם. רָצָה לְהַתְקִין

הָאוֹת, שְׁעוֹב מִשֶּׁה הַנָּחָשׁ, וְלֹא נִשְׁלַם כָּל
הַשֵּׁם.

שְׁתַּרְי בְּצַד אַחַד נִשְׁלַם בְּיָם, מִצַּד אַחֵר
הַתְּחִיל בַּצּוּר, וְלֹא נִשְׁלַם בְּנָחָשׁ. אָמַר לוֹ
הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: עָשִׂיתָ שְׁתִּתְחִיל שְׂמִי,
וְלֹא נִשְׁלַם לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת? אָף אֵתָּה
הַתְּחַלֵּת וְלֹא תִשְׁלַם, לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הַתְּחַלֵּת לְהוֹצִיאָם – לֹא

לִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה, כְּתִיב לְהַקְדִּישְׁנִי
בְּמִים, בְּמִים וְלֹא בְּדָבָר אֲחֵר. כְּשֵׁם שֶׁהִתְחַלֵּתִי
בְּמִים, בְּעֵינָא דִישְׁתָּלִים בְּשָׁמִי הֲגַם בְּמִים. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר אֲתָרָא דְחֶסֶד לֹא שָׁלִים, אֲבָל אֶתְעֵבִיד
נִפְסָא חָבָא.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ, כְּתִיב עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף. עֲשֵׂה
לְךָ, לְתוֹעֲלֵתְךָ. עֲשֵׂה לְךָ, תִּקּוֹן מִמֶּה
דְּחֶסֶדְךָ. עִם כָּל זֶה לֹא תִקּוֹן אֵלָּא רֵאִיָּה, שְׁהִיוּ
רוֹאִין בְּנִחָשׁ וְחִיִּין, אֲבָל לֹא נִתְקַדֵּשׁ שְׁמָא בְּמִים,
וְנִשְׁאָר חֶסֶד מִהֲשָׂאָר.

וְתִקְנֶנָּה בְּרֵאִיָּה, (שם כז יב) עֲלֶה אֶל הָר הָעֲבָרִים
הַזֶּה וּרְאֵה וּגו', וּרְאִיתָ אוֹתָהּ וְנִאֲסַפְתָּ
אֶל עַמִּיךָ, (דברים לד ד) הִרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא
תַעֲבֹר. תָּא חַיִּי, דְּעוֹנֵנְשׁוּ הַזֶּה דְּאִפִּילוּ רֵאִיָּה לֹא

לשון הקודש

תִּקּוֹם מִמֶּה שֶׁחֲסַרְתָּ. עִם כָּל זֶה לֹא תִקּוֹן
אֵלָּא רֵאִיָּה, שְׁהִיוּ רוֹאִים בְּנִחָשׁ וְחִיִּים,
אֲבָל הַשֵּׁם לֹא נִתְקַדֵּשׁ בְּמִים, וְנִשְׁאָר
חֶסֶד מִהֲשָׂאָר.

וְתִקְנֶנָּה בְּרֵאִיָּה, (שם כז) עֲלֶה אֶל הָר
הָעֲבָרִים הַזֶּה וּרְאֵה וּגו', וּרְאִיתָ אוֹתָהּ
וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ, (דברים לד) הִרְאִיתִיךָ
בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר. בֹּא וּרְאֵה,
שְׁעוֹנֵשׁוּ הַזֶּה שְׁאִפִּלוּ רֵאִיָּה לֹא תִקּוֹן

וּלְהַשְׁלִים מִה שֶׁחֲסַר. אָמַר לוֹ הַקְדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, כְּתוּב (שם כז) לְהַקְדִּישְׁנִי
בְּמִים. בְּמִים וְלֹא בְּדָבָר אֲחֵר. כְּשֵׁם
שֶׁהִתְחַלֵּתִי בְּמִים, אֲנִי רוֹצֵה שִׁישְׁתָּלֵם
שָׁמִי הֲגַם בְּמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה חֶסֶד לֹא הִשְׁלִים, אֲבָל כָּאֵן
נַעֲשֶׂה הֲגַם.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ, כְּתוּב (שם כא) עֲשֵׂה לְךָ
שָׂרָף. עֲשֵׂה לְךָ - לְתוֹעֲלֵתְךָ. עֲשֵׂה לְךָ -

תִּקַּן בְּדַחְוֵי, בִּיּוֹן דְּעֵבֶד לִיה רְאִיָּה, בְּהֵאֵי אֲשָׁלִים
לִיה רְאִיָּה, אֲבָל לֹא אֲשָׁלִים שְׁמִיָּה בְּמִיָּא, בְּמוֹ כָּל
שְׂאָר שְׂמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעָּה שְׂאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לָבֵן לֹא תִבְיָאוּ. אָמַר מִשָּׁה, הֵאֵי חֲוּיָא
לְתַקְלָא דְּעֵלְמָא הָהּ. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹאֵו הָבִי, דִּינָא הָהּ לְחִיבָיָא, וְחִיּוֹן לְמֵאֲרִי קְשׁוּט.
דְּכְתִיב וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי. בְּאוֹתָהּ שַׁעָּה יָדַע מִשָּׁה
דְּרַבְּיוֹ, וְהַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין.

פְּתַח וְאָמַר, (שם לב ד) הַצּוֹר תָּמִים פְּעֵלּוֹ, דָּא הוּא
צוֹר דְּקָא אֲמַרִּינָן. אֵל אֱמוּנָה וְאִין עֵוֵל,
דְּכְתִיב וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי. וְכְתִיב (תהלים יח לא) הָאֵל
תָּמִים דְּרַבּוֹ.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְהָא תַנִּינָן א"ל גִּזְרַת רַחֲמֵי. בְּמָה
דָּאֵת אָמַר (במדבר כג כב) א"ל מוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם.

לשון הקודש

(במדבר כא) וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי. בְּאוֹתָהּ שַׁעָּה יָדַע
מִשָּׁה אֶת דְּרַבְּיוֹ, וְהַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין.
פְּתַח וְאָמַר, (דברים לב) הַצּוֹר תָּמִים פְּעֵלּוֹ,
וְהוּא הַצּוֹר שְׂאָמַרְנָה. אֵל אֱמוּנָה וְאִין עֵוֵל,
שְׂכֵתוֹב וְרָאָה אוֹתוֹ וְחִי, וְכְתוּב (תהלים יח)
הָאֵל תָּמִים דְּרַבּוֹ.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְהֵרִי שְׁנִינָה, אֵל – גִּזְרַת
הַרְחָמִים, בְּמוֹ שְׂאָמַר (במדבר כג) אֵל

בְּרֵאוּי. בִּיּוֹן שַׁעָּשָׁה לוֹ רְאִיָּה, בְּזֹה הַשְּׁלִים
לוֹ רְאִיָּה, אֲבָל לֹא הַשְּׁלִים שְׁמוֹ בְּמִים
בְּמוֹ כָּל שְׂאָר הַשֵּׁם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעָּה שְׂאָמַר הַקּוּדֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לָבֵן לֹא תִבְיָאוּ, אָמַר מִשָּׁה:
הַנְּחָשׁ הַזֶּה לְתַקְלָהּ שֶׁל עוֹלָם. אָמַר
לוֹ הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא כֹךָ, דִּין הוּא
לְרַשָּׁעִים, וְחִיּוֹם לְבַעֲלֵי אֱמֶת, שְׂכֵתוֹב

(שמות לד ו) א"ל רַחוּם וְחַנוּן. אָמַר יְיָ לֹא הָכִי, דִּתְּנִינוּ, דִּשְׁלִיט רַחֲמֵי עַל דִּינָא. אַל בְּלַחֲדוּי יְכוּלָת הוּא, וְרִשּׁוּתָא הוּא דִּילִיָּה. בְּמֵי יְכוּלָת, שׁוּלְטָנוּתָא. בְּלוּמֵר, שְׁלְטָנוּתָא דִּיא"ל, אֶתְגַּבֵּר גְּזָרָה דִּילִיָּה. בְּמָה דִּאֲתָ אָמַר (בראשית לא כט) יֵשׁ לֹאֵל יָדִי, (רשומת דיליה) יְכוּלָת דִּיעִינָא בִישָׂא. אָמַר יְיָ וְהָא כְּתִיב (דברים י יז) הָא"ל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר. אַל גָּדוֹל נִצָּחָא, אַל בְּלַחֲדוּי נִצָּחָא.

וּכְתִיב (שם לב ד) הַצּוֹר תָּמִים פִּעֲלוּ בִּי כָּל דִּרְכֵּי מִשְׁפָּט, הָא צוּר. א"ל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל וּגו', הָא נָחַשׁ עָלֵי צוּר. נִתְּדֵר לְמִילֵי קִדְמָאִי, וּכְתִיב (איוב ח ג) הָא"ל יַעֲזוֹת מִשְׁפָּט. מִשּׁוּם דְּאוֹרְחִיָּה דִּנְחַשׁ לְאַסְטָאָה אוֹרְחִיָּה, לְכַד כְּתִיב וְאִין עוֹל. הָאֵל יַעֲזוֹת מִשְׁפָּט חֵם וְשָׁלוֹם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינֵנוּ דְּכְתִיב (תהלים פה ט) אֲשַׁמְעָה מַה יִּדְבֵּר הָאֵל ה'.

לשון הקודש

לְבָדוּ מִנִּצָּחָא.

וּכְתוּב (שם לט) הַצּוֹר תָּמִים פִּעֲלוּ בִּי כָּל דִּרְכֵּי מִשְׁפָּט - הֵנָּה צוּר. אַל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל וּגו' - הֵנָּה נָחַשׁ עָלֵי צוּר. נִתְּדֵר לְדִבְרִים הֶרְאִשׁוּנִים, וּכְתוּב (איוב ח) הָאֵל יַעֲזוֹת מִשְׁפָּט?! מִשּׁוּם שְׁדִרְךָ הַנְּחַשׁ לְהַסִּיט דִּרְכּוֹ, לְכַן כְּתוּב וְאִין עוֹל. הָאֵל יַעֲזוֹת מִשְׁפָּט, חֵם וְשָׁלוֹם?! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינֵנוּ שְׂכֵתוּב (תהלים פה) אֲשַׁמְעָה

מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם, (שמות לד) אַל רַחוּם וְחַנוּן? אָמַר לוֹ, לֹא כֵךְ, שְׁשִׁינֵנוּ שְׁשׁוּלְטִים הֶרְחַמִּים עַל הַדִּין. אַל לְבָדוּ יְכוּלָת הוּא, וְהֶרְשׁוּת הִיא שְׁלוֹ. מַה זֶה יְכוּלָת? שְׁלִטוֹן, בְּלוּמֵר, שְׁלִטוֹן שֶׁל אֵל, הַתְּגַבְּרָה הַגְּזָרָה שְׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (בראשית לא) יֵשׁ לֹאֵל יָדִי, (הֶרְשׁוּת שְׁלוֹ) הִיכְלָת שֶׁל הָעֵינ הָרַע. אָמַר לוֹ, וְהִרִי כְּתוּב (דברים י) הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר. אַל גָּדוֹל מִנִּצָּחָא, אַל

(שמות ד ד) וַיִּשְׁלַח יְדֹוּ וַיַּחֲזֹק בּוֹ וַיְהִי לַמָּטָה בְּכַפּוֹ. כָּמָּה דָּאֵת אָמַר מָטָה בְּלִפְי חֶסֶד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי שְׁנֵי מַטּוֹת הָיוּ, אֶחָד שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֶחָד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשְׁמַע דְּכַתִּיב (שם יז ט) וּמָטָה הָאֱלֹהִים.

דְּתַנִּינָן, בְּשַׁעֲתָא שְׁהִיָּה נוֹטֵל מֹשֶׁה הַמָּטָה, הָיָה בְּאֵלוֹ הָיָה בְּרִשּׁוֹתוֹ וּבִיכָלְתּוֹ. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם ד כ) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מָטָה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדַאי שְׁבִידוֹ לָקַח, אֵלָּא מַהוּ בְּיָדוֹ, בְּרִשּׁוֹתוֹ, בְּאֵלוֹ הוּא שְׁלוֹ.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הָיָה, עַד שְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן. בֵּינָן שְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן, הַחֲזִיר הַמָּטָה לְפָנֵי הָעֵדוּת. וּמִשָּׁם הָיָה נוֹטֵל לַעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (במדבר כ ט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמָּטָה מִלְּפָנֵי ה', בֵּינָן שֶׁלָּקַחוּ תָּרֵי הוּא בְּרִשּׁוֹתוֹ, וּבְשֶׁלּוֹ הָיָה.

לשון הקודש

זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות ד) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מָטָה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדַאי שְׁבִידוֹ לָקַח, אֵלָּא מַהוּ בְּיָדוֹ? בְּרִשּׁוֹתוֹ, בְּאֵלוֹ הוּא שְׁלוֹ. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הָיָה עַד שְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן. בֵּינָן שְׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן, הַחֲזִיר הַמָּטָה לְפָנֵי הָעֵדוּת, וּמִשָּׁם הָיָה נוֹטֵל לַעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (במדבר כ ט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמָּטָה מִלְּפָנֵי ה'. בֵּינָן

מַה יְדַבֵּר הָאֵל ה'.

וַיִּשְׁלַח יְדֹוּ וַיַּחֲזֹק בּוֹ וַיְהִי לַמָּטָה בְּכַפּוֹ (שמות ד), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מָטָה בְּלִפְי חֶסֶד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁנֵי מַטּוֹת הָיוּ – אֶחָד שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֶחָד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוּב (שם יז ט) וּמָטָה הָאֱלֹהִים. שְׁעֲנִינוּ, בְּשַׁעֲתָא שְׁהִיָּה נוֹטֵל מֹשֶׁה הַמָּטָה, הָיָה בְּאֵלוֹ הָיָה בְּרִשּׁוֹתוֹ וּבִיכָלְתּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמָּטָה שֶׁל סִנְפִירִינוֹן
הָיָה, וּמִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרָאשִׁית אֶתְבָּרִי. בָּמָה
דִּתְנִינוֹן, וְהַמְכָּתֵב וְהַמָּטָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֶׁל
עֵץ הָיָה.

מֵאֵן (דף לח ע"ב) דָּאָמַר שֶׁל סִנְפִירִינוֹן הָיָה,
דְּכְתִיב (יחזקאל א כ) בְּמִרְאָה אֶבֶן סַפִּיר דְּמוֹת
בָּסָא, וְכְתִיב מִטָּה הָאֱלֹהִים. וּמֵאֵן דָּאָמַר עֵץ
הָיָה, דְּכְתִיב (שמות טו כה) וַיֹּזְרוּהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל
הַמַּיִם וּגו'.

שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא, מִכָּאן וּלְהִלָּאָה הָרִי חָק וּמִשְׁפָּט
לַעֲשׂוֹת נִסִּים. חָק וּמִשְׁפָּט, דְּכְתִיב (משלי ל יט) נָחַשׁ
עָלֵי צוּר. וְשָׁם נִסָּהוּ, מִשּׁוּם דְּכְתִיב וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.
דְּבָר אַחֵר, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מִכָּאן וּלְהִלָּאָה

לשון הקודש

— שְׁכָתוֹב (שמות ט"ו) וַיֹּזְרוּהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ
אֶל הַמַּיִם וּגו'.

שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ. אָמַר
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: מִכָּאן וּלְהִלָּאָה, הָרִי
חָק וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹת נִסִּים. חָק וּמִשְׁפָּט —
שְׁכָתוֹב (משלי י') נָחַשׁ עָלֵי צוּר. וְשָׁם נִסָּהוּ —
מִשּׁוּם שְׁכָתוֹב וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. דְּבָר אַחֵר,
אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: מִכָּאן וּלְהִלָּאָה

שְׁלָקְחוּ, הָרִי הוּא בְּרִשּׁוֹתוֹ, וּבְשִׁלּוֹ הָיָה.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמָּטָה שֶׁל
סִנְפִירִינוֹן הָיָה, וּמִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרָאשִׁית
נִבְרָא, כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינוֹ — וְהַמְכָּתֵב וְהַמָּטָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֶׁל עֵץ הָיָה.
מִי שֶׁאָמַר שֶׁל סִנְפִירִינוֹן הָיָה — שְׁכָתוֹב
(יחזקאל א) בְּמִרְאָה אֶבֶן סַפִּיר דְּמוֹת בָּסָא,
וְכְתוּב מִטָּה הָאֱלֹהִים. וּמִי שֶׁאָמַר עֵץ הָיָה

חֹק וּמִשְׁפָּט, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִקְדָּשׁ אֶלָּא בַּמִּים שְׁנִמְתְּקוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב כִּי מָרִים הֵם, מִכָּאן שְׁנִינוּ, יֵשׁ מִים עֲבוּרִים, וְיֵשׁ מִים צְלוּלִים, וְיֵשׁ מִים מְתוּקִים, וְיֵשׁ מִים מָרִים. וַיִּצְעַק אֵל ה', לָמָּה צָעַק, מִכָּאן שֶׁהָיָה בְּצַעַר בְּאוֹתָהּ שָׁעָה. אָמַר לִיה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשָּׁה, הִנָּחֵשׁ שְׁנֵהֲפֹךְ בִּסְנָה, עֲכָשְׁיוֹ אֲצִטְרִיךְ לְחֻקָּא לִיה בְּצוּר. וְתִרְוִיחוּ עֲמָדוֹ עַל הַמִּים הַמָּרִים. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה נִתְחַקַּק צוּר בְּנָחֵשׁ שֶׁהָיָה בּוֹ קוֹדֵם, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, שָׁם שָׁם לֹו חֹק וּמִשְׁפָּט.

כִּד אָתָּא רַבִּי אַבָּא, שְׁאִילוּ קָמִיה, אָמַר לְהוֹ שְׁפִיר קָאֵמַר ר' יְהוּדָה, וְהָכִי הוּא. וְאַנָּה אֲצִטְרִיךְ לְגַלְיָה רְזָא דְמַלְתָּ, הָא חֲזִינָא דְרַבִּי יְהוּדָה גְּלִי לָהּ.

לשון הקודש

בסנה, עכשיו צריך לחקק אותו בצור, ושניהם עמדו על המים המרים. ובאותה שעה נחקק צור בנחש שהיה בו קדם. והו שכתוב שם שם לו חק ומשפט.

באשר בא רבי אבא, שאלו לפניו. אמר להם, טוב אומר רבי יהודה, וכך הוא. ואני נצרך לגלות סוד הדבר, הרי ראיתי שרבי יהודה גלה אותו.

חק ומשפט, שלא יהא נקדש אלא במים שנמתקו.

אמר רבי יהודה, כתוב כי מרים הם, מכאן שנינו, יש מים עבורים, ויש מים צלולים, ויש מים מתוקים, ויש מים מרים. ויצעק אל ה', למה צעק? מכאן שהיה בצער באותה שעה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, הנחש שנהפך

אֵלֹא אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, מֹשֶׁה, הַשְׁתָּא בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמָּטָה שֶׁל אֶהְרֹן לְדַחוּת הַקֵּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, אֲבָל בְּשִׁינְאוֹ מְמִצְרַיִם, בְּמָה מְקַטְרְגִים מְזוּמָּנִים עַל יִשְׂרָאֵל, לְדַחוּתָם בָּיָם, בְּמָה מֵיָם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֲצֵלָם. בְּמָה מֵיָם רָעִים יְקַטְרְגוּ בָהֶם.

בָּאוּ לָיִם, בָּא רַהֵב שָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יָם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה הָרַם אֶת מִטְדָּ וּנְטָה אֶת יָדָּ. בֵּינוֹן דְּאָמַר הָרַם אֶת מִטְדָּ, מֵהוּ וּנְטָה אֶת יָדָּ. אֵלֹא הָרַם אֶת מִטְדָּ נֶגֶד שָׂרוֹ שֶׁל יָם. בָּאוּ לְמָרָה, בְּמָה מֵיָם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֲצֵלָם, וְנִצְטָעַר מֹשֶׁה וְצָעַק, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיִּצְעַק אֶל ה'.

אָמַר לִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֹשֶׁה, הֲרִי לָךְ עֲצָה בְּזוּה, הַשְׁלִיךְ הַמָּטָה אֲצֵלָם, וַיִּתְחַקֵּק

לשון הקודש

וְשֶׁל יָם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ - בְּרוּךְ-הוּא: מֹשֶׁה, (שְׁמוֹת יד) הָרַם אֶת מִטְדָּ וּנְטָה אֶת יָדָּ. בֵּינוֹן שְׁאָמַר הָרַם אֶת מִטְדָּ, מֵהוּ וּנְטָה אֶת יָדָּ? אֵלֹא הָרַם אֶת מִטְדָּ נֶגֶד שָׂרוֹ שֶׁל יָם. בָּאוּ לְמָרָה - בְּמָה מֵיָם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֲצֵלָם, וְנִצְטָעַר מֹשֶׁה וְצָעַק. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּצְעַק אֶל ה'.

אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מֹשֶׁה, הֲרִי

אֵלֹא, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: מֹשֶׁה, בָּעֵת בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמָּטָה שֶׁל אֶהְרֹן לְדַחוּת הַקֵּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, אֲבָל בְּשִׁינְאוֹ מְמִצְרַיִם, בְּמָה מְקַטְרְגִים מְזוּמָּנִים עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחוּתָם בָּיָם, בְּמָה מֵיָם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֲצֵלָם. בְּמָה מֵיָם רָעִים יְקַטְרְגוּ בָהֶם.

בָּאוּ לָיִם - בָּא רַהֵב שָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם

נָחַשׁ עָלַי צוֹר שְׁנִיָּהֶם בִּיחַד, וַיִּנָּצְלוּ. הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, וַיֹּרְחוּ ה' עֵץ. בְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (קהלת א
 א) מָקוֹם שְׁיִפּוֹל הָעֵץ, שֶׁהוּא עֵצָה. וַיִּשְׁלַךְ אֶל
 הַמָּיִם. וּכְתִיב שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט, נָחַשׁ עָלַי
 צוֹר. וְשָׁם נִסָּחוּ, עֲמָרְהוּ בְּנָסִים. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה, הָרִי לָךְ שִׁיעֲמוֹד אֵצֶל הַמָּיִם,
 הָרִי לָךְ שִׁיתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בַּמָּיִם.

בְּשִׁבְאוֹ לְאֵלִים, בָּאוּ הַמָּיִם לְקַטְרֵג עֲלֵיהֶם, אָמַר
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה, בַּמָּקוֹם הַזֶּה
 אֵין צָרִיךְ מִטָּה, הָרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא הָאֵילָן בְּשִׁבְעִים
 נֶפֶשׁ, וְהוּא שְׁבָעִים תְּמָרִים. וּשְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינֹת
 מַיִם, שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים. בְּשִׁבְעִים עֲמוּדִים, וּשְׁנַיִם
 עָשָׂר שְׁבָטִים, זְכוּתָם יִגְן עֲלֵיכֶם, בַּמָּקוֹם הַזֶּה
 שֶׁנִּקְרָא אֵילָן, וְהוּא אֵלִים. בְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (ישעיה א
 כט) כִּי יִבְשׁוּ מֵאֵילִים אֲשֶׁר חֲמַדְתֶּם.

לשון הקודש

הַמָּיִם, הָרִי לָךְ שִׁיתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בַּמָּיִם.
 בְּשִׁבְאוֹ לְאֵלִים, בָּאוּ הַמָּיִם לְקַטְרֵג
 עֲלֵיהֶם. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה,
 בַּמָּקוֹם הַזֶּה אֵין צָרִיךְ מִטָּה, הָרִי יַעֲקֹב,
 שֶׁהוּא הָאֵילָן בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְהוּא
 שְׁבָעִים תְּמָרִים. וּשְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינֹת מַיִם
 – שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים בְּשִׁבְעִים עֲמוּדִים,
 וּשְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, זְכוּתָם יִגְן עֲלֵיכֶם

לָךְ עֵצָה בְּזֶה, הַשְׁלַךְ הַמִּטָּה אֵצֶלֶם,
 וַיִּחַקֵּק נָחַשׁ עָלַי צוֹר שְׁנִיָּהֶם בִּיחַד,
 וַיִּנָּצְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיֹּרְחוּ ה' עֵץ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת יא) מָקוֹם שְׁיִפּוֹל הָעֵץ, שֶׁהוּא
 עֵצָה. וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמָּיִם. וּכְתוֹב שָׁם שָׁם לוֹ
 חֶק וּמִשְׁפָּט, נָחַשׁ עָלַי צוֹר. וְשָׁם נִסָּחוּ –
 עֲמָרְהוּ בְּנָסִים. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה, הָרִי לָךְ שִׁיעֲמוֹד אֵצֶל

מִיָּד וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם, מִשְׁמַע דְּכָתִיב עַל
הַמַּיִם, וּמִשְׁמַע דְּכָתִיב, שָׁם שָׁם לוֹ, וְלֹא
בְּמָקוֹם אֲחֵר. וְשָׁם שָׁלְטוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַמַּיִם,
וְלֹא הוּצַרְךָ הַמַּטָּה. מִכָּאן וְלִהְלָאָה אֲצַטְרִיךְ הַמַּטָּה
בְּנַחֲשׁ עָלֵי צוּר, אֵצֶל הַמַּיִם.

בָּאוּ לְחֹרֵב, בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרֵג, אָמַר לִיה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהִכִּיתָ בַּצּוּר, הַמַּטָּה אֲצַטְרִיךְ
הָכָא, וְהִכִּיתָ לְאֵלוֹ בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֲשׁ. אָמַר
מֹשֶׁה, יִתִּיר אֲצַטְרִיךְ הָכָא, אֲנִי חָמִי מִיָּם דְּבָעוּ
לְשַׁטָּפָא. אֲמַאי, הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר
וְהִכִּיתָ בַּצּוּר.

אָמַר לִיה קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, עֲדִיין
בְּמַרְיָבָה עֲתִידִים הַמַּיִם לְקַטְרֵג יוֹתֵר, שְׁהֵם
מִיָּם עֲכוּרִים רָעִים וַיִּדּוּגִים, וַיִּדּוּגוּ בָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל

לשון הקודש

בָּאוּ לְחֹרֵב – בָּאוּ הַמַּיִם לְקַטְרֵג. אָמַר
לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְהִכִּיתָ בַּצּוּר,
הַמַּטָּה אֲצַטְרִיךְ הָכָא, וְהִכִּיתָ לְאֵלוֹ
בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֲשׁ. אָמַר מֹשֶׁה, יוֹתֵר
צָרִיךְ כָּאן, אֲנִי רוֹאֶה מִיָּם שָׂרְצוּ לְשַׁטָּף.
לְמָה? הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר
[בְּחֹרֵב] וְהִכִּיתָ בַּצּוּר.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: עֲדִין
בְּמַרְיָבָה עֲתִידִים הַמַּיִם לְקַטְרֵג יוֹתֵר,

בְּמָקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא אֵילָן, וְהוּא אֵילִים,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה א) כִּי יִבְשׁוּ מַאֲיִלִים
אֲשֶׁר חֲמַדְתֶּם.

מִיָּד – וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל הַמַּיִם, מִשְׁמַע
שְׁכָתוֹב עַל הַמַּיִם, וּמִשְׁמַע שְׁכָתוֹב שָׁם
שָׁם לוֹ, וְלֹא בְּמָקוֹם אֲחֵר. וְשָׁם שָׁלְטוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַל הַמַּיִם, וְלֹא הִצַּרְךָ הַמַּטָּה.
מִכָּאן וְלִהְלָאָה נִצַּרְךָ הַמַּטָּה בְּנַחֲשׁ עָלֵי
צוּר אֵצֶל הַמַּיִם.

בְּגִלּוֹי לְעֵינֵיהֶן, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה אֶצְטְרִיךְ הַמָּטָה,
וְתִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנֶּחֱשׁ בְּגִלּוֹי לְעֵינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר כז יד) לְהַקְדִּישְׁנִי בַּמִּים
לְעֵינֵיהֶם. מִהוּ לְעֵינֵיהֶם. בְּגִלּוֹי. כְּדָבָר שְׁנוֹדָוּגוּ
בָּהֶם בְּגִלּוֹי.

תָּא חַזִּי, הָכִי חָמָא דְדוּד, דְּכְּתִיב (תהלים קכד א) לִלְוִי
ה' שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם, זֶה פִּרְעָה.
אֲזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמִּים הַיְדוּנִים, כְּדָא מְרִינָן.
וְכְּתִיב (שם קכד ד) נַפְשֵׁנוּ כַּצִּפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ
יּוֹקָשִׁים וּגו'.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מַה רָאָה מֹשֶׁה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה,
שְׁלֹא עָשָׂה בְּנֶחֱשׁ. אֵלֹא יִשְׂרָאֵל הָיוּ דוֹחֲקִין
לְמֹשֶׁה תְּנָה לָנוּ מִים, נְתִיעֵץ מֹשֶׁה וְאָמַר, קוֹדֶשׁ
כְּרִיךְ הוּא אָמַר לִי לַעֲמּוֹד בְּנֶחֱשׁ, וְאֲנִי חָמִי דְאִין

לשון הקודש

קכד) לִלְוִי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם
– זֶה פִּרְעָה. אֲזִי עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמִּים
הַיְדוּנִים – כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ. וְכַתּוּב (שם)
נַפְשֵׁנוּ כַּצִּפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יּוֹקָשִׁים וּגו'.
אָמַר רַבִּי אֲבָא, מַה רָאָה מֹשֶׁה בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה שְׁלֹא עָשָׂה בְּנֶחֱשׁ? אֵלֹא יִשְׂרָאֵל הָיוּ
דוֹחֲקִים לְמֹשֶׁה תְּנָה לָנוּ מִים. נְתִיעֵץ
מֹשֶׁה וְאָמַר: הַקְדּוּשׁ כְּרִיךְ הוּא אָמַר לִי

שֶׁהֵם מִים עֲבוּרִים רַעִים וְדוּנִים, וַיִּנְדּוּגוּ
בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹי לְעֵינֵיהֶם, וּבְאוֹתָהּ
שָׁעָה נִצְרָךְ הַמָּטָה, וְתִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנֶּחֱשׁ
בְּגִלּוֹי לְעֵינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (במדבר כז) לְהַקְדִּישְׁנִי בַּמִּים
לְעֵינֵיהֶם. מִהוּ לְעֵינֵיהֶם? בְּגִלּוֹי. כְּדָבָר
שְׁנוֹדָוּגוּ בָּהֶם בְּגִלּוֹי.

בֹּא וּרְאֵה, כִּךְ רָאָה דְדוּד, שְׁכָתוּב (תהלים

גִּזְרָה לְנַחֵשׁ בַּמִּים, דָּאִין יְכוּלְתּוּ אֱלֹא בַּעֲפָר,
 דְּכִתִּיב (בראשית ג יד) וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, מִשְׁמַע
 דְּעָפָרָא יִיכּוֹל וַיִּשְׁיִצִי כָּל יוֹמוֹ, אֲבָל בְּמִיָּא לֹא.
 וַיִּשְׂרָאֵל דְּחִקִּין לִי, וְאָף עַל גַּב דִּיעֲבִיד נִיסָא, לֹא
 יַעֲבִיד בְּאַתֵּר דָּא, אֱלֹא כִּד אֶתְחַקֵּק, אֶתְחַקֵּק
 בַּעֲפָרָא, וְלֹא בְּמִיָּא. דְּכִתִּיב (שמות ד ג) וַיִּשְׁלִיכֵהוּ
 אֶרֶצָה וַיְהִי לְנַחֵשׁ. וְצוּר בְּדָא אֶתְחַקֵּק, בְּמִיָּא,
 בְּמָרָה, וּכְבָר עֶבֶד נִיסָא. טַב דְּאֶעֱבִיד בְּהָאִי,
 דְּאֶתְעֲבִיד נִסָּא אַחֲרָא. מִיָּד וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוּ
 פַּעֲמִים, אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַשֶּׁה יַעַן לֹא
 הֶאֱמַנְתָּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי, דְּחַשְׁבֶּתוֹן דְּלֹא יָכִיל נַחֵשׁ
 בַּמִּים, לָכֵן לֹא תִבְיֵאוּ. (ומס'ך אֲשֶׁר הִכִּיתָ בוֹ אֶת הַיָּאֹר כו' מֵאִי טַעְמָא
 מִשּׁוּם דְּמַחֲקֵק בְּנִיסִין הוּא וְשָׂמָא קוּדִישָׁא עֲלָהָה רְשִׁימָא בִּיה).

לשון הקודש

בַּמִּים, בְּמָרָה, וּכְבָר עֲשֵׂה גַם. טוֹב
 שְׁאֵעֲשֵׂה בְּזוֹה, שְׁנַעֲשֵׂה גַם אַחֵר. מִיָּד –
 וַיֵּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוּ פַּעֲמִים. אָמַר לוֹ
 הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מַשֶּׁה, יַעַן לֹא
 הֶאֱמַנְתָּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי, שְׁחַשְׁבֶּתָם שְׁלֹא
 יְכוּל הַנַּחֵשׁ בַּמִּים, לָכֵן לֹא תִבְיֵאוּ. (ומס'ך

אֲשֶׁר הִכִּיתָ בוֹ אֶת הַיָּאֹר כו', מִזֶּה הַשַּׁעֲמָ: מִשּׁוּם שְׁמַחֲקֵק בְּנִסִּים

הִיָּה, וְהַשֵּׁם הַקְדּוֹשׁ הַעֲלִיץ רְשׁוֹם בו).

לַעֲמֹד בְּנַחֵשׁ, וְאֲנִי רוֹאֶה שְׂאִין גִּזְרָה
 לְנַחֵשׁ בַּמִּים, שְׂאִין יְכוּלְתּוּ אֱלֹא בַּעֲפָר,
 שְׁכַתוֹב (בראשית א) וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ. מִשְׁמַע שְׁעָפָר יֹאכַל וַיִּשְׁמִיד כָּל
 יְמֵיו, אֲבָל בַּמִּים לֹא. וַיִּשְׂרָאֵל דּוּחֲקִים
 אוֹתִי, וְאָף עַל גַּב שְׁיַעֲשֵׂה גַם, לֹא יַעֲשֵׂה
 בְּמָקוֹם זֶה, אֱלֹא בְּשִׁנְחֻקָּה, נְחֻקָּה בַּעֲפָר
 וְלֹא בַּמִּים, שְׁכַתוֹב (שמות ד) וַיִּשְׁלִיכֵהוּ
 אֶרֶצָה וַיְהִי לְנַחֵשׁ. וְצוּר נְחֻקָּה בְּזוֹה,